

Sygnatura akt II Ca 2295/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 marca 2014 r.

Sąd Okręgowy w Krakowie Wydział II Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Renata Stępińska (sprawozdawca)
Sędziowie:	SO Magdalena Meroń-Pomarańska SR (del.) Krzysztof Wąsik
Protokolant:	Paulina Florkowska

po rozpoznaniu w dniu 12 marca 2014 r. w Krakowie

na rozprawie

sprawy z powództwa H. C.

przeciwko (...)

o zapłatę

na skutek apelacji strony pozwanej

od wyroku Sądu Rejonowego dla Krakowa-Śródmieścia w Krakowie

z dnia 18 września 2013 r., sygnatura akt VI C 170/13/S

- zmienia zaskarżony wyrok w punkcie I w ten sposób, że punktowi I nadaje brzmienie: „zasądza od strony pozwanej (...) na rzecz powódki H. C. kwotę 18771,62 zł (osiemnaście tysięcy siedemset siedemdziesiąt jeden złotych sześćdziesiąt dwa grosze) z ustawowymi odsetkami od dnia 12 marca 2013 r. do dnia zapłaty,”;
- oddala apelację w pozostałej części;
- zasądza od strony pozwanej na rzecz powódki kwotę 1200 (jeden tysiąc dwieście) złotych tytułem kosztów postępowania odwoławczego.

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 12 marca 2014 roku

Powódka H. C. w pozwie skierowanym przeciwko (...) domagała się zasądzenia kwoty 24.134,94 zł z odsetkami ustawowymi i kosztami procesu, tytułem odszkodowania za okres od grudnia 2008 r. do maja 2010 r., za niedostarczenie jej byłej lokatorce lokalu socjalnego.

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 18 września 2013 roku, sygn. akt VI C 170/13/S, Sąd Rejonowy dla Krakowa – Śródmieścia w Krakowie w punkcie I zasądził od strony pozwanej (...) na rzecz powódki H. C. kwotę 18. 771,62 złotych z ustawowymi odsetkami od kwot: 1340,83 zł od dnia 1.01.2009 r. do dnia zapłaty, 1340,83 zł od dnia 1.02.2009 r. do dnia zapłaty, 1340,83 zł od dnia 1.03.2009 r. do dnia zapłaty, 1340,83 zł od dnia 1.04.2009 r. do dnia zapłaty, 1340,83 zł od dnia 1.05.2009 r. do dnia zapłaty, 1340,83 zł od dnia 1.06.2009 r. do dnia zapłaty, 1340,83 zł od dnia 1.07.2009 r. do dnia zapłaty, 1340,83 zł od dnia 1.08.2009 r. do dnia zapłaty, 1340,83 zł od dnia 1.09.2009 r. do dnia zapłaty, 1340,83 zł od dnia 1.10.2009 r. do dnia zapłaty, 1340,83 zł od dnia 1.11.2009 r. do dnia zapłaty, 1340,83 zł od dnia 1.12.2009 r. do dnia zapłaty, 1340,83 zł od dnia 1.01.2010 r. do dnia zapłaty, 1340,83 zł od dnia 1.02.2010 r. do dnia zapłaty; w punkcie II oddalił powództwo w pozostałym zakresie; w punkcie III zasądził od strony pozwanej na rzecz powódki kwotę 3355,60 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Jako okoliczności bezsporne Sąd I instancji przyjął, że powódka od grudnia 2008 r. do maja 2010 r. była właścicielką lokalu nr (...) przy ul. (...) w (...). Wyrokiem, który uprawomocnił się dnia 7.05.2006 r. nakazano W. G. opuszczenie i opróżnienie z rzeczy w/w lokalu mieszkalnego i wydanie go w stanie wolnym H. C.. Jednocześnie ustalono, że pozwanej przysługuje prawo do lokalu socjalnego i wstrzymano wykonania eksmisji, do czasu złożenia W. G. przez (...) oferty zawarcia umowy najmu lokalu socjalnego. Wysokość odszkodowania należnego powódce z tytułu niedostarczenia W. G. lokalu socjalnego wynosi 1.340,83 zł miesięcznie.

Nadto na podstawie niekwestionowanych dokumentów oraz zeznań powódki Sąd Rejonowy ustalił, że strona pozwana poinformowała powódkę o tym, że W. G. na mocy skierowania z dnia 3.12.2008 r. uzyskała uprawnienie do zawarcia umowy najmu lokalu socjalnego. Następnie zawiadomiła powódkę o anulowaniu w/w skierowania i jednoczesnym upoważnieniu W. G. na mocy skierowania z dnia 20.01.2010 r. do zawarcia umowy najmu innego lokalu socjalnego, które doręczono eksmitowanej dnia 26.01.2010 r. Zawiadomiła także powódkę, iż kwoty zasądzone na jej rzecz w sprawie IC 634/07/S zostały przelane dnia 11.07.2008 r. W odpowiedzi na zapytanie powódki, strona pozwana poinformowała ją, że W. G. nie zgłosiła się, w celu zawarcia umowy najmu zgodnie ze skierowaniem z dnia 20.01.2013 r. Powódka zwracała się również do Komornika (...) G. G. z zapytaniem, co jest przyczyną wstrzymania czynności eksmisyjnych. Uzyskała informację, iż wynika to z postanowienia wydanego w sprawie VI Co 396/09/S, którym wstrzymano czynności egzekucyjne do czasu rozpoznania skargi dłużniczki. Powódka otrzymała pierwsze skierowanie dla lokatorki z 2008 r. oraz zawiadomienie o wystawieniu nowego skierowania w II połowie marca 2010 r. i wiedziała, że mimo to, W. G. nie wyprowadziła się, a dzień po wyznaczeniu terminu egzekucji komorniczej, wniosła skargę na czynności Komornika. Powódka czekała, aż zakończy się sprawa sądowa z tej skargi i w tym czasie nie wzywała strony pozwanej o zapłatę. Od (...) na rzecz H. C. została zasądzona kwota 13.410 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 16.06.2007 r. oraz kwota 12.069 zł z tytułu odszkodowania za niedostarczenie lokalu socjalnego W. G. w okresie od 1.06.2006 r. do 31.12.2007 r. Ostatnie odszkodowanie strona pozwana zapłaciła powódce w 2008 r.

Mając na uwadze powyższe, Sąd I instancji cytując art. 18 ust. 5 ustawy z dnia 21.06.2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego (Dz.U. z 2005 r. nr 31 poz.266 ze zm.) wskazał, że powództwo było częściowo zasadne. Zarzut przedawnienia podniesiony przez stronę pozwaną uznał za bezzasadny, bowiem trzyletni okres przedawnienia wynikający z art. 442¹ § 1 k.c. nie upłynął przed datą wniesienia pozwu, tj. 25.01.2013 r., skoro powódka o szkodzie i o osobie obowiązanej do jej naprawienia dowiedziała się dopiero w drugiej połowie marca 2010 r., kiedy doręczono jej decyzję o uchyleniu skierowania z 3.12.2008 r. i o wystawieniu nowego skierowania z dnia 20.01.2010 r. W ocenie Sądu Rejonowego, powództwo było zasadne w części, w jakiej dotyczyło okresu od grudnia 2008 r. do stycznia 2010 r., bowiem strona pozwana zaprzestała uiszczania na rzecz powódki należnego jej odszkodowania w bezspornej wysokości, chociaż nie mogła ona korzystać z własnego mieszkania, gdyż zajmowała go W. G., nie posiadając wówczas stosownego skierowania, a więc nie mająca obowiązku wykonania wyroku eksmisyjnego. Jako podstawę wyrzeczenia o odsetkach ustawowych, Sąd I instancji powołał art. 481 § 1 i § 2 k.c., uznając, iż strona pozwana nie spełniała na bieżąco świadczenia za kolejne wymienione miesiące. Natomiast oddalił powództwo za okres od lutego do maja 2010 r., bowiem w tym czasie istniało już ważne skierowanie, a ponadto

upłynął okres, w jakim W. G. była zobowiązana wydać mieszkanie powódce. Zatem strona pozwana wykonała ciężący na niej obowiązek, a brak było podstaw, aby obarczać ją negatywnymi konsekwencjami zaniechania eksmitowanej.

O kosztach procesu Sąd Rejonowy orzekł na zasadzie art. 100 k.p.c., gdyż powództwo zostało oddalone, jedynie co do nieznaczej części żądania.

W apelacji od całości ww. wyroku strona pozwana zarzuciła:

1. naruszenie art. 14 ust. 6 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego, polegające na przyjęciu, że obowiązek odszkodowawczy ciężący na stronie pozwanej na podstawie art. 18 ust. 5 ww. ustawy w zw. z art. 417 k.c. nie wygasa z chwilą złożenia oferty najmu lokalu socjalnego. Ze zgromadzonego w niniejszej sprawie materiału dowodowego wynika, że oferta zawarcia umowy najmu lokalu socjalnego przy ul. (...) w (...) skierowana do W. G. w dniu 3 grudnia 2008 r., spełniała wszystkie wymogi oferty w rozumieniu art. 66 k.c., a lokal socjalny w pełni odpowiadał standardom przewidzianym dla lokali socjalnych w ustawie o ochronie praw lokatorów. Zatem (...), w chwili wydania skierowania i powiadomienia powódki o przyznaniu lokalu socjalnego dla W. G., została zwolniona z ciężącego na niej obowiązku odszkodowawczego. Dalsze okoliczności, a w szczególności przedłużająca się egzekucja komornicza, z uwagi na stan zdrowia W. G., jak również wystawienie jej w dniu 20.01.2010 r. kolejnego skierowanie do zawarcia umowy lokalu socjalnego przy (...)w (...), nie mają znaczenia dla oceny prawidłowości działania strony pozwanej. Fakt wydania drugiego skierowania, był jedynie wyrazem jej dobrej woli i miał na celu, jak najszybsze zakończenie przedmiotowej sprawy, natomiast nie była to konsekwencja jej błędnego działania, popełnionego w trakcie procedury przyznania pierwszego lokalu socjalnego lokatorce W. G..

2. błąd w ustaleniach faktycznych, polegający na przyjęciu, że 3-letni okres przedawnienia określony w art.442¹ k.c. nie upłynął przed datą wniesienia pozwu, tj. 25 stycznia 2013 r., gdyż powódka dopiero w drugiej połowie marca 2010 r. (tj. po otrzymaniu decyzji o drugim skierowaniu do zawarcia umowy najmu socjalnego) dowiedziała się o szkodzie i o osobie zobowiązanej do jej naprawienia. Powyższemu ustaleniu poczynionemu przez sąd pierwszej instancji przeczą zgromadzone w niniejszej sprawie pisma powódki, z których bezsprzecznie wynika, że miała ona świadomość, że na stronie pozwanej ciąży obowiązek odszkodowawczy, tym bardziej, że uprzednio wytoczyła powództwo o zapłatę za niedostarczenie lokalu socjalnego lokatorce W. G. za wcześniejsze okresy (sygn. akt I C 634/07/S). W konsekwencji apelująca uznała, że powództwo od grudnia 2008 r. do 24 stycznia 2010 r. uległo przedawnieniu.

3. naruszenie art. 481 § 1 i § 2 k.c., poprzez jego błędne zastosowanie i przyjęcie, że odsetki ustawowe biegną od pierwszego dnia miesiąca następującego po miesiącu, za który należało się odszkodowanie, podczas gdy roszczenie powódki związane z niedostarczeniem lokalu socjalnego ma charakter odszkodowawczy, a ewentualne odsetki winny zostać orzeczone na podstawie art. 455 k.c. po uprzednim wezwaniu strony pozwanej do spełnienia świadczenia, co w niniejszej sprawie nie nastąpiło.

4. naruszenie art. 100 k.p.c., poprzez jego błędne zastosowanie i przyjęcie, że ponieważ powództwo zostało oddalone jedynie co do nieznaczej części żądania, strona pozwana zobligowana jest do poniesienia całości kosztów procesu. W niniejszej sprawie powódka dochodziła kwoty 24.134.94 zł, a wyrok zapadł na kwotę 18.771,61 zł, w związku z czym powódka utrzymała się ze swoim roszczeniem w 78 %, natomiast strona pozwana wygrała sprawę w 22 %. Wobec tak rozłożonych proporcji, nie sposób uznać, że powódka uległa tylko co do nieznaczej części żądania, a zatem koszty postępowania powinny zostać rozłożone przez Sąd pierwszej instancji stosunkowo.

5. błąd w ustaleniach faktycznych, polegający na przyjęciu przez Sąd pierwszej instancji, że strona pozwana zobowiązana jest do zapłaty powódce odszkodowania za okres od grudnia 2008 r. do stycznia 2010 r., podczas gdy ze zgromadzonych w sprawie dokumentów wynika, że lokatorska W. G. odebrała drugie skierowanie do zawarcia umowy najmu socjalnego w dniu 26 stycznia 2010 r. Wobec powyższego, za okres od 27 stycznia 2010 r. powództwo jest całkowicie bezsadne i nie znajduje oparcia w przepisach prawa, tj. art. 18 ust. 5 ustawy o ochronie praw lokatorów w zw. z art. 417 i art. 361 k.c.

W konkluzji apelująca wnioskowała o zmianę zaskarżonego orzeczenia, poprzez oddalenie powództwa w całości i zasądzenie od powódki na jej rzecz kosztów postępowania za obie instancje.

Powódka domagała się oddalenia apelacji i zasądzenia kosztów postępowania odwoławczego.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja była zasadna jedynie w części dotyczącej zasądzenia odsetek ustawowych, a w pozostałej części, jako bezzasadna podlegała oddaleniu.

Zgodzić się należy ze stroną pozwaną, że doszło do naruszenie art. 481 § 1 i § 2 k.c., poprzez jego błędne zastosowanie i przyjęcie, że odsetki ustawowe biegną od pierwszego dnia miesiąca następującego po miesiącu, za który należało się odszkodowanie, podczas gdy roszczenie powódki związane z niedostarczeniem lokalu socjalnego ma charakter odszkodowawczy, a ewentualne odsetki winny zostać orzeczone na podstawie art. 455 k.c., po uprzednim jej wezwaniu do spełnienia świadczenia, co w niniejszej sprawie nie nastąpiło. Wprawdzie powódka przed wniesieniem pozwu, pismem z dnia 23 sierpnia 2010 r. zwracała się do strony pozwanej „o wyrównanie odszkodowania za niedostarczenie lokalu socjalnego”, ale nie sprecyzowała wówczas żądanej kwoty. Z racji odszkodowawczego charakteru roszczenia powódki, dopiero od daty skutecznego doręczenia (...)wezwania do zapłaty, co nastąpiło z chwilą doręczenia jej pozwu w dniu 11 marca 2013 r. (k. 53), powstał obowiązek świadczenia, a to wobec treści art. 455 in fine k.c. w zw. z art. 61 § 1 k.c., a co za tym idzie odsetki za opóźnienie należało zasądzić od dnia następnego, w myśl art. 481 § 1 i 2 k.c., czyli od 12 marca 2013 r. Stąd też w tej części zaskarżone orzeczenia podlegało zmianie na podstawie art. 386 § 1 k.p.c., jak w punkcie 1 tenoru wyroku.

Sąd Rejonowy poczynił prawidłowe ustalenia faktyczne, wyrażające oceny, które nie pozostają w sprzeczności z zasadami logicznego myślenia i doświadczenia życiowego oraz nie wskazują błędów natury faktycznej, dlatego też Sąd Okręgowy przyjął je za własne.

Zarzut błędu w ustaleniach faktycznych, polegający na przyjęciu, że 3-letni okres przedawnienia określony w art. 442¹ k.c. nie upłynął przed datą wniesienia pozwu, tj. 25 stycznia 2013 r., gdyż powódka dopiero w drugiej połowie marca 2010 r., tj. po otrzymaniu decyzji o drugim skierowaniu do zawarcia umowy najmu socjalnego dowiedziała się o szkodzie i o osobie zobowiązanej do jej naprawienia - jest niewłaściwie sformułowany – gdyż w istocie jest to zarzut naruszenia art. 442¹ k.c. w zw. z art. 118 i nast. k.c., a nie błędnych ustaleń faktycznych. Przepis art. 18 ust. 5 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego nie jest związany z pozostałymi ustępami tego przepisu, które w ustępach od 1 do 3 dotyczą opłat, jakie zobowiązane są ponosić osoby zajmujące lokal bez tytułu prawnego. Przepis ten nie określa zasady odpowiedzialności, ani wielkości odszkodowania gminy za niedostarczenie lokalu socjalnego i w tym zakresie odsyła do art. 417 k.c. (wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 8 kwietnia 2010 r., P 1/08). W tej sytuacji w ocenie Sądu Okręgowego należy przyjąć, że odszkodowanie przewidziane w art. 18 ust. 5 ww. ustawy nie ma charakteru świadczenia okresowego, ale jednorazowe, co, uzasadnia zastosowanie do jego dochodzenia właściwego 10 letniego terminu przedawnienia, przewidzianego w art. 118 k.c.

Podobnie błędnie sformułowany jest zarzut błędu w ustaleniach faktycznych, polegający na przyjęciu, że strona pozwana zobowiązana jest do zapłaty powódce odszkodowania za okres od grudnia 2008 r. do stycznia 2010 r., podczas gdy lokatorska W. G. odebrała drugie skierowanie do zawarcia umowy najmu socjalnego w dniu 26 stycznia 2010 r., a więc za okres od 27 stycznia 2010 r. powództwo jest całkowicie bezzasadne, gdyż w istocie jest to zarzut naruszenia art. 18 ust. 5 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego w zw. z art. 417 i art. 361 k.c. Jak trafnie zauważyła powódka w odpowiedzi na apelację, zarzut ten jest chybiony, gdyż Sąd Najwyższy stanął na stanowisku, a Sąd Odwoławczy ten pogląd podziela, że obowiązek gminy, o jakim mowa w art. 18 ust. 5 OchrLokU polega na złożeniu oferty wynajęcia lokalu socjalnego spełniającego wymagania określone w art. 2 ust. 1 pkt 5 OchrLokU osobie, której służy uprawnienie będące korelatem tego obowiązku. Z ustawy nie wynika, przez jaki czas złożona oferta ma wiązać gminę, a zatem wyznacza ona ten

okres samodzielnie. (...) Przewidziany w art. 18 ust. 5 OchrLokU obowiązek gminy dostarczenia lokalu socjalnego uprawnionej osobie gaśnie z upływem terminu związania gminy skutecznie złożoną ofertą zawarcia z uprawnionym umowy najmu lokalu socjalnego. (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 23 listopada 2012 r., I CSK 292/12). Jak wynika ze skierowania z dnia 20 stycznia 2010 r. (k. 47) (...) wyznaczyła 30 dniowy termin związania ofertą, liczony od daty otrzymania skierowania przez W. G., tj. od dnia 26 stycznia 2010 r., a zatem termin związania jej ofertą minął w dniu 26 lutego 2010 r. i tym samym z upływem tego terminu obowiązek gminy dostarczenia lokalu socjalnego wygasł.

Oczywiście bezzasadny był zarzut naruszenia art. 14 ust. 6 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego, natomiast nie mógł odnieść skutku zarzut naruszenia art. 18 ust. 5 ww. ustawy w zw. z art. 417 k.c. Jak już bowiem wyżej wskazano, Przewidziany w art. 18 ust. 5 OchrLokU obowiązek gminy dostarczenia lokalu socjalnego uprawnionej osobie gaśnie z upływem terminu związania gminy skutecznie złożoną ofertą zawarcia z uprawnionym umowy najmu lokalu socjalnego. Natomiast Ryzyko nieprzyjęcia skutecznie złożonej oferty obciąża dłużnika obowiązku opuszczenia i opróżnienia lokalu mieszkalnego. (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 23 listopada 2012 r., I CSK 292/12). Wbrew twierdzeniom apelującej, nie można przyjąć, aby oferta zawarcia umowy najmu lokalu socjalnego przy ul. (...) w (...) skierowana do W. G. w dniu 3 grudnia 2008 r., spełniała wszystkie wymogi oferty w rozumieniu art. 66 k.c., a lokal ten w pełni odpowiadał standardom przewidzianym dla lokali socjalnych w ustawie o ochronie praw lokatorów, bowiem jak wynika ze skierowania z dnia 20 stycznia 2010 r., Prezydent Miasta (...) anulował pierwsze skierowanie z dnia 3 grudnia 2008 r. uznając, że w związku z opinią biegłego dermatologa, która wykazała, że W. G. może mieć znaczne trudności w korzystaniu z urządzeń higieniczno-sanitarnych wspólnych z osobami trzecimi, zasadne jest wskazanie lokalu socjalnego przy (...) który jest wyposażony w łazienkę. W tej sytuacji apelująca nie może twierdzić, że nie popełniła żadnego błędu w trakcie procedury składania oferty zawarcia umowy najmu pierwszego lokalu socjalnego, gdyż skarga dłużniczki na czynność komornika została prawomocnie oddalona postanowieniem z dnia 24 maja 2010 r., sygn. akt VI Co 396/09/S, skoro sama uznała racje W. G. i anulując pierwsze skierowanie (a zatem pozbawiając je skutków prawnych) wydała drugie, zakreślając kolejny 30 dniowy termin związania ofertą, co niewątpliwie przedłużyło postępowanie egzekucyjne.

Nie mógł odnieść skutku zarzut naruszenia art. 100 k.p.c., w sposób wyżej podany, gdyż wbrew twierdzeniom apelującej, Sąd I instancji bynajmniej nie obciążył jej całością kosztów procesu. Koszty powódki w niniejszej sprawie wyniosły łącznie 3.624 zł, a złożyły się na nie opłata od pozwu – 1.207 zł, wynagrodzenie pełnomocnika – 1.200 zł i opłata od pełnomocnictwa – 17 zł. Natomiast Sąd Rejonowy powołując przepis art. 100 k.p.c., zasądził niższą kwotę, bo 3.355,60 zł, prawidłowo uznając, że powództwo zostało oddalone, co do nieznaczącej części. Wyliczenie procentowe wskazane przez stronę pozwaną 78 % - 22 % jedynie fakt ten potwierdza. W judykaturze utrwalony jest pogląd, że rozliczenie kosztów nie musi wynikać z ich szczegółowego, matematycznego rozliczenia. Zastosowana przez Sąd I instancji metoda, uwzględniała względy słuszności i bynajmniej nie była dowolna.

Mając powyższe na względzie, Sąd Okręgowy oddalił apelację w pozostałej części, na podstawie art. 385 k.p.c.

O kosztach postępowania odwoławczego wyrzekł na podstawie art. 98 § 1 i 2 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c., albowiem strona pozwana przegrała apelację niemal w całości, a złożyło się na nie taryfowe wynagrodzenie pełnomocnika powódki, zgodnie z § 6 pkt 5 w zw. z § 13 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. Nr 163 poz. 1348, ze zm.).